

RÖVIDEN

Janovics Napok

A 150 éve született színész, rendező, színházigazgató, forgatókönyvíró Janovics Jenő előtt tiszteleg az Erdély TV, amely december 8-a és 11-e között Janovics Napokat tart. Janovics Jenő nemcsak az erdélyi, hanem a magyar kultúrának is kiemelkedő egyénisége, a kolozsvári színházszász történetének egyik legjelentősebb alakja. Kolozsvári színházvezetőként fontos szerepet játszott a Hunyadi téri színház építésében, illetve a nyári színpad kőszínházzá alakításában, ugyanis Janovics vezetése idején épült meg a Kolozsvári Nemzeti Színház. Az első világháború előtt és alatt a magyar filmgyártás egyik úttörője volt filmgyártó és moziutalajdonos vállalkozóként, filmesztétaként, rendezőként és forgatókönyvíróként. A Janovics Napok kiemelkedő időszaka december 8-ára, a névadó születésének 150. évfordulójára esik, amikor két magazinműsor tematikája is a megemlékezésre épül. December 9-én újabb két, Janovics Jenő nevéhez köthető filmmel jelentkezik az Erdély TV. December 10-én két némafilmet tekinthet meg a tévé néző. A jubileumi napok december 11-én zárulnak, amikor Az utolsó éjszaka című játékfilmjével tiszteleg az Erdély TV az intézményt működtető alapítvány névadója, Janovics Jenő előtt. A produkciókat a Filmtett Egyesület, valamint a Magyar Nemzeti Filmarchívum jóvoltából tűzi műsorra a tévécsatorna.

ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIO

ETV

Minőségre törekednek

A helyi értékek megőrzése is fontos a Maros Megyei Múzeum számára

A Maros Megyei Múzeum munkatársai célul tűzték ki, hogy minden kiállítás mellé olyan tevékenységet szervezzenek, amely még vonzóbbá teszi a tárlatokat. Ötvös Koppány Bulcsú igazgató úgy véli, jó évet fog-nak zárni december végén.

ANTAL ERIKA

Még pontos mérleg nem készült arról, hogy milyen volt az idei év a Maros Megyei Múzeum számára, de az eddigi adatok már arra utalnak, hogy jó évet zárnak, hiszen minőségre, szakmaiságra törekedtek valamennyi eseményüknél. Ötvös Koppány Bulcsú a Székelyhonnak elmondta, a várban augusztus legvégén megnyílt Pálosok kiállítását közel 2500 látogató tekintette meg eddig, ahogy a sör történetét bemutató tárlat is népszerűnek bizonyult, vagy a Néprajzi Múzeumban az első világháborús kiállítás, amelyet a megnyitó óta több mint 12 ezren néztek meg, és amelyet a jövő évben is lehet majd látogatni. A Múzeumok Éjszakáján egy nap alatt hatezren jártak végig a múzeum különbö-

A Maros Megyei Múzeum első világháborús kiállítása igazi siker

FOTÓ: HAÁZ VINCE

zó részlegeit, a Római Fesztiválon 1700 személy vett részt.

Ami a Kultúrpalotában rendezett tárlatokat illeti, a legutóbbin, a Pittner Olivér-kiállítás megnyitóján is annyian voltak, mint még soha korábban. A tárlat kurátora Szücs György, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese, mellette Oniga Erika marosvásárhelyi művészettörténész érdeme a tárlat megszervezése, és Salat Csaba magángyűjtő, aki társkurátorként vett részt annak létrejöttében.

A múzeum tárgyi gyarapodása

Idén Körösfői-Kriesch Aladár 1910-ben festett Házi hangverseny

című alkotásával gazdagodott a múzeum művészeti részlege. A festmény (96x73 cm) egy alsó-ausztriai személy tulajdonából származik, létezését csak egy 1914-ben közölt reprodukció dokumentálta, mely a korszak egyik ismeretterjesztőhetilapjának hasábján, a Vasárnapi Újságban jelent meg. Oniga Erika művészettörténész érdeklődésünkre elmondta, a felbukkant műtárgy Marosvásárhely művészetpártolóinak érdeklődését is felkeltette, hiszen alkotója a gödöllői művésztelep vezető mestereként meghatározó szerepet játszott a város emblematikus épületévé vált Kultúrpalota gazdag külső

és belső dekorációjának kidolgozásában és megvalósításában. Az idei Palota Bál szervezőinek támogatásával sikerült a festményt megvásárolni 3 ezer euróért. Az idei évtől a helyi értékek megőrzésére is törekednek – mondta az igazgató, hozzátéve, hogy a Képzőművészeti Szövetségtől vásároltak helyi művészek alkotásaiból, illetve kedden írták alá az adásvételi szerződést Bálint Zsigmond marosvásárhelyi fotóművésszel a több mint 50 ezer darabból álló fotóhagyatékára.

Romániában több mint negyven madárfajt fenyeget a kihalás

Románia több mint negyven madárfajt a kihalás fenyegeti, további csaknem harminc pedig mérsékelten fenyegetettnek minősül – közölte kedden a Román Madártani Egyesület (SOR) és a Milvus Csoport Madártani és Természetvédelmi Egyesület.

A két madárvédelmi civil szervezet közös közleményben tudatta, hogy elkészült a fenyegetett romániai madárfajok vörös listája, amelyet miniszteri rendelettel hagyott jóvá a környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti tárca. Az „élet barométereként” is emlegetett vörös lista a madarak kihalásának veszélyét méri olyan paraméterek alapján, mint a populáció mérete, annak változása és a faj romániai elterjedési területe. A lista összeállításához 259 fajt elemeztek, az összes rendszeresen költő romániai fajt és néhány téli vendéget. A 259 vizsgált fajból 12 madárfaj tűnt el a romániai

költőállományból az elmúlt évszázadban. A kutatók 43 fajról állapították meg, hogy kihalás fenyegeti, 27 fajt soroltak a mérsékelten fenyegetett kategóriába, a többi csaknem 180 faj jelenleg nem veszélyeztetett.

Vörös lista

Az elemzés szerint hét faj tartozik a súlyosan veszélyeztetett kategóriába, közülük hat a költési időszakban: kerceréce (Bucephala clangula), kis bukó (Mergellus albellus), barna kánya (Milvus migrans), parlagi sas (Aquila heliaca), tűzok (Otis tarda), kacagó csér (Gelochela don nilotica), míg a kis lilik (Anser erythropus) a telelési időszakban minősül veszé-

lyeztetettnek. A vörös lista alapján elkészült a kiemelt jelentőségű fajok listája, amely 95 olyan fajt tartalmaz, melyek megőrzéséért Románia nagy felelősséggel tartozik. Tizenkilenc olyan fajt is azonosítottak, amelyeknél az európai populáció több mint 30 százaléka Romániában fordul elő, így ezek fennmaradásában Romániának kiemelt szerepe van. A 19 faj közül három faj nemzeti vagy globálisan veszélyeztetett státuszú: a rózsás gödény (Pelecanus onocrotalus), amely nemzeti szinten veszélyeztetett, mivel a teljes populáció Románia egy területén fészkel, a vörösnakú lúd (Branta ruficollis), amely nemzeti és globális szinten is veszélyeztetett, és kis őrgébics (La-

nus minor), amely nemzeti szinten veszélyeztetett.

Az emberi tevékenység a nyílt és a vizes élőhelyeken költő madárfajokat veszélyeztet leginkább: a réteken, legelőkön, szántóföldeken a növekvő intenzitású mezőgazdaság, a rovarirtó szerek használata és a monokultúrák terjedése, a vizes élőhelyeken

pedig a lecsapolás, a haltenyésztés vagy az intenzív halászat fenyegeti a veszélyeztetett madárfajokat. A vörös lista összeállítása az első lépés a sürgős védelemre szoruló fajok azonosításában, jogi keretet teremt az természetvédelmi intézkedésekhez, amelyek biztosíthatják a romániai madárfajok fennmaradását.

Hét faj tartozik a súlyosan veszélyeztetett kategóriába, közülük hat – például a tűzok – a költési időszakban

FORRÁS: MME/MOTKÓ BÉLA